

Chess Structures A Grandmaster Guide

Mauricio Flores Rios

آشنایی با

ساختارهای پیاده‌ای

بازنمایی طرح‌ها و الگوهای نمونه‌وار

راهنمای کسب عنوان GM

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

نویسنده: موریسیو فلورس ریوز

برگردان: محمد خیرخواه ثابت‌قدم

WWW.ACHMAZSTORE.IR

موریسیو فلورِس ریوز

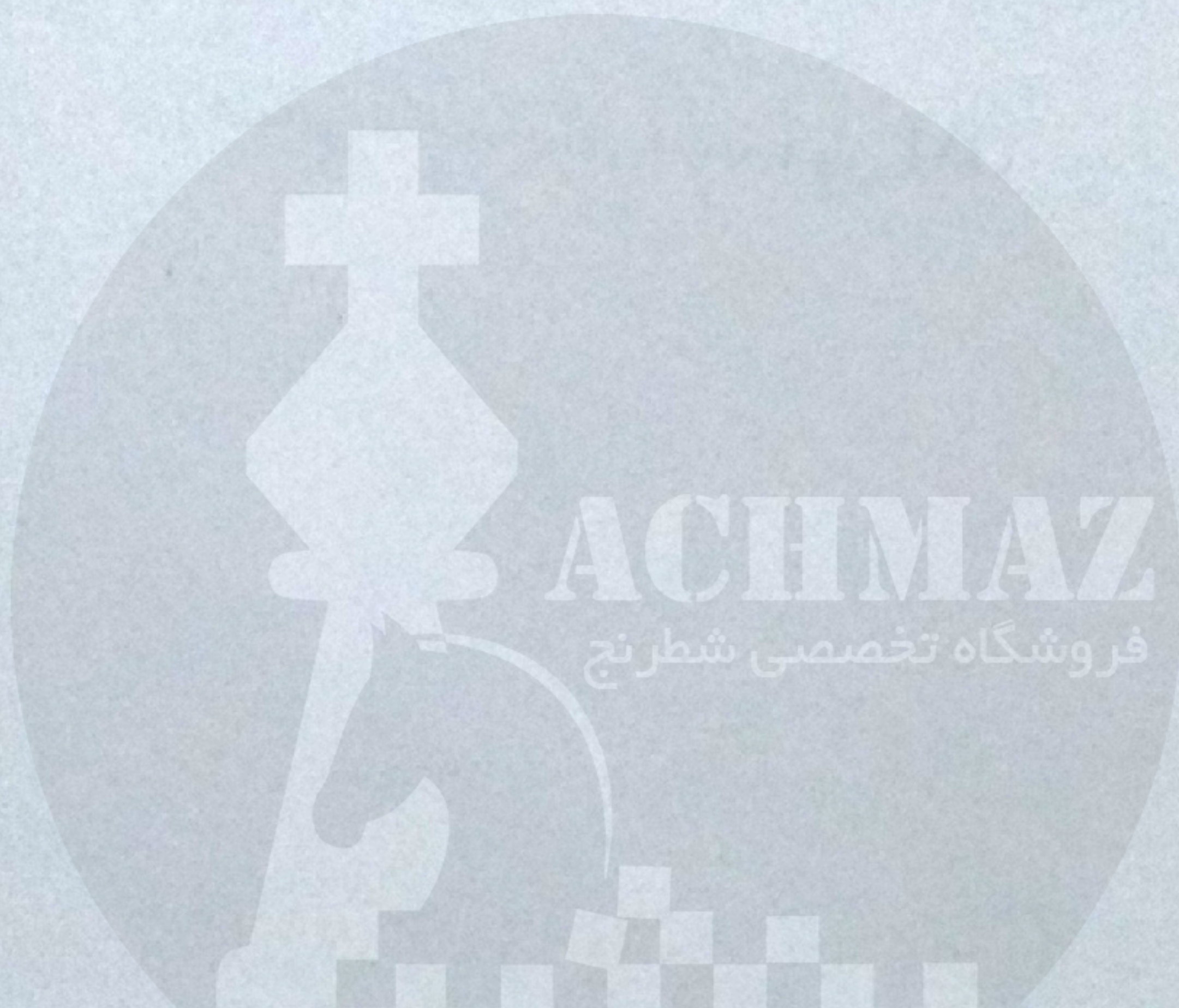
آشنایی با ساختارهای پیاده‌ای

راهنمایی مناسب برای کسب عنوان GM

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

WWW.ACHMAZSTORE.IR

■ سرشناسه: فلورس ریوس، موریسیو Flores Rios, Mauricio ■ عنوان و نام پدیدآورنده: آشنایی با ساختارهای پیاده‌ای Chess Structures راهنمایی مناسب برای کسب عنوان GM / موریسیو فلورس ریوس؛ برگردان محمد خیرخواه ثابت‌قدم. ■ مشخصات نشر: تهران، شباهنگ، ۱۳۹۶. ■ مشخصات ظاهری: ۵۴۶ ص: نمودار.

ISBN 978-600-130-173-5

■ وضعیت فهرست‌نویسی: فیا ■ یادداشت عنوان اصلی
Chess Structures : a Grandmaster Guide : Standard Patterns and Plans Explained.

■ موضوع: نمایه ■ عنوان دیگر: راهنمایی مناسب برای کسب عنوان GM ■ موضوع: شطرنج - بازی‌ها ■ موضوع: Chess - Collections of Games ■ شناسه افزوده: خیرخواه ثابت‌قدم، محمد، ۱۳۴۶ مترجم ■ رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ ۸۱۵ ف / ۱۴۵۲ GV ■ رده‌بندی دیویی: ۷۹۴/۱۵ ■ شماره کتابشناسی ملی: ۴۸۱۰۶۵۶

موریسیو فلورِس ریوز

آشنایی با ساختارهای پیاده‌ای

راهنمایی مناسب برای کسب عنوان GM

برگردان انگلیسی به فارسی

محمد خیرخواه ثابت‌قدم

فروشگاه تخصصی شطرنج

Mauricio Flores Rios

Chess Structures

A Grandmaster Guide

انتشارات Quality Chess

www.qualitychess.co.uk

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی آشنایی با ساختارهای پیاده‌ای

موریسیو فلورس ریوز

برگردان انگلیسی به فارسی محمد خیرخواه ثابت‌قدم

لیتوگرافی زیتون چاپ جمالی صحافی مهرگان

شمارگان ۱۰۰۰ جلد چاپ اول ۱۳۹۶

شابک ۵ - ۱۷۳ - ۱۳۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸

همه‌ی حقوق چاپ و نشر این ترجمه محفوظ است.

این اثر تحت «قانون حمایت از حقوق مؤلفان، مصنفان و هنرمندان ایران» قرار دارد.

انتشارات شباهنگ

مرکز پخش خیابان انقلاب، خیابان شهدای ژاندارمری، پلاک ۴۹

تلفن ۶- ۶۶۹۶۴۲۳۵ فاکس ۶۶۴۶۰۳۶۵

فروشگاه خیابان انقلاب، خیابان فروردین، ساختمان ناشران، پلاک ۲۷۳

تلفن ۱۰ - ۶۶۹۵۳۶۰۹، ۶۶۴۱۳۱۷۵

تقدیرم به:

پدرم، که الگوی مسئولیت‌پذیری و تعهد است،
مادرم، که قهرمان فداکاری و از خودگذشتگی است،
و همسرم، که با درک متقابل خویش یاری صبور است.

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

WWW.ACHMAZSTORE.IR

فهرست

۹	پیش درآمد استاد سید حامد موسویان
۱۱	سخن مترجم
۱۵	پیش گفتار اکسل باخمن، استاد بزرگ پاراگوئه
۱۷	راهنمای علائم استفاده شده در متن کتاب
۱۹	پیش گفتار نویسنده
۲۱	مقدمه

خانواده اول: d4 و d5...

۲۵	۱. پیاده‌ی منفرد (ایزوله)
۵۲	۲. پیاده‌های آویزان
۶۹	۳. آرایش کارو-کان
۸۹	۴. آرایش اسلاو
۱۰۸	۵. آرایش کارلسباد
۱۲۷	۶. دیوار سنگی
۱۴۹	۷. مرکز گرونفلد

خانواده دوم: سیسیلی باز

۱۶۹	۸. نایدورف نوع (۱)
۱۸۹	۹. نایدورف نوع (۲)
۲۱۶	۱۰. جوجه تیغی
۲۴۸	۱۱. ماروکسی

خانواده سوم: بنونی

۲۷۳	۱۲. بنونی نامتقارن
۲۹۲	۱۳. بنونی متقارن

۳۱۲	خانواده چهارم: هندی شاه
۳۳۶	۱۴. هندی شاه نوع (۱)
۳۵۴	۱۵. هندی شاه نوع (۲)
۳۸۳	۱۶. هندی شاه نوع (۳)
۴۰۱	۱۷. هندی شاه باز
	۱۸. مجموعه هندی شاه

۴۱۸	خانواده پنجم: فرانسه
۴۳۲	۱۹. فرانسه نوع (۱)
۴۵۵	۲۰. فرانسه نوع (۲)
	۲۱. فرانسه نوع (۳)

۴۷۵	ساختارهای متنوع دیگر
۴۷۹	۲۲. فروشگاه
۴۸۴	ساختار ۳-۳ در برابر ۲-۴
۴۸۸	ساختار پانوف
۴۹۲	آرایش دراگون
۴۹۵	ساختار شیونینگن
۴۹۹	ساختار پنکو
	روی لویز بسته
	آرایش لویز

۵۰۳	بخش آموزشی
۵۱۶	۲۳. تمرین
۵۳۹	۲۴. حل تمرین
	نمایه بازیکنان

پیش درآمد استاد سید حامد موسویان

دسته‌بندی مطالب، یکی از روش‌های مهم و مؤثر در یادگیری و آموزش است. با کمک دسته‌بندی هر مطلبی را می‌توان بهتر آموخت؛ از تقسیم بندی واحدهای درسی در مدرسه گرفته تا طبقه‌بندی بیماری‌ها.^۱

در آموزش شطرنج نیز، تهیه‌ی «الگو» یکی از مهم‌ترین ابزارهای یادگیری است. تقریباً تمامی کتاب‌های آموزشی و دایرةالمعارف‌ها به بخش‌های کوچک‌تر تقسیم می‌شوند. ما ابتدا الگوهای ماتی را مهیا می‌کنیم؛ سپس درون‌مایه‌های^۲ تاکتیکی و مضمون‌های^۳ ترکیبی را طبقه‌بندی می‌کنیم. انواع شروع بازی و پایان بازی‌ها را مشخص کرده و با تمرین و تکرار این الگوها، شانس موفقیت را چندین برابر افزایش می‌دهیم.

استاد بزرگ و جوان موریسیو فلورس ریوز اهل شیلی در این کتاب طبقه‌بندی مفصلی از «ساختارهای پیاده‌ای» انجام داده است. به نحوی که به‌زعم نگارنده‌ی این سطور، برخی از این تقسیم‌بندی‌ها برای اولین بار صورت گرفته‌اند. توجه شما را به توضیح وی در مقدمه‌ی کتاب، پیرامون شیوه‌ی تمرینی که برای کسب عنوان استادی خویش ذکر کرده جلب می‌کنم. به‌رغم اینکه در گذشته دو کتاب ارزشمند به زبان فارسی با موضوع «ساختارهای پیاده‌ای» منتشر شده^۴، اما هیچ‌کدام وسعت و شمول این کتاب را ندارند. به‌عنوان مثال در برخی از ساختارها مانند آرایش اسلاو، هندی‌شاه، فرانسه، گرونفلد و ... یا به زبان فارسی مطلبی نمی‌توان یافت و یا در برخی کتاب‌ها تنها صفحات مختصری به آن اختصاص یافته است. البته شاید مهم‌ترین برتری «آشنایی با ساختارهای پیاده‌ای» نو بودن مثال‌های آموزشی به کار گرفته شده در آن است. تقریباً تمامی نمونه‌های گردآوری شده از بازی استادان بزرگ و قدرتمند حال حاضر جهان اقتباس شده است و این امر باعث می‌شود که مرجعی سودمند به‌خصوص در بخش شروع بازی داشته باشیم (فراموش نکنیم، یکی از مهم‌ترین روش‌های یادگیری شروع بازی، مطالعه‌ی «ساختارهای پیاده‌ای نمونه‌وار» است). حُسن دیگر این کتاب برخلاف بسیاری دیگر از نمونه‌های کلاسیک آن، استفاده‌ی هدفمند از رایانه در تفسیر بازی‌هاست که صحت بررسی‌ها را افزایش می‌دهد. البته باید به یاد داشته باشیم که حفظ روحیه‌ی پرسشگری و کنجکاوی از لازمه‌های پیشرفت است و چه‌بسا با گذشت زمان و ارتقاء موتورهای رایانه‌ای، بهترین حرکت امروز، ضعیف‌ترین حرکت فردا از کار درآید!

در این برهه، شطرنج میهن‌مان بیش از هر چیز به چنین آثاری نیازمند است. در جایی استاد یوسف صفوت، نخستین استاد ملی و قهرمان رسمی شطرنج ایران چنین نوشته است:

عجیب آن‌که چنین اثری که قاعدتاً بایستی طرف استفاده‌ی شطرنج‌بازان

1. Theme

2. Motif

۳. ساختارهای پیاده‌ای برنده، استاد بزرگ الکساندر بابورین، ترجمه یاسر صبحدل، انتشارات شباهنگ و کتاب وضعیت‌های نمونه‌وار،

استاد بزرگ سرخان گولیف، ترجمه هادی کریمی، انتشارات فرزین

خبره و ماهر واقع شود، به طرز نگاهیته شده که شمول استفاضه‌ی آن
قشر عظیمی از شطرنج‌بازان اعم از نوپا و استاد را دربر می‌گیرد و این
شیوه‌ی سهل و ممتنع جمله شیخ اجل سعدی را به یاد می‌آورد که «تا
متکلمان را به کار آید و مترسلان را بلاغت بیفزاید».

با وجود این، حقیر در بعضی از بخش‌های کتاب افزودن ایده‌ها و نظرات دیگری را مفید می‌دانم، مثلاً در بخش
پیاده‌های آویزان پژوهشگران شوروی سابق مابین زوج منفرد (c3,d4) و پیاده‌های معلق (آویزان) تفاوت قائل
می‌شوند. و همچنین توجه به این مهم که این اثر بیشتر به مسائل استراتژیک پرداخته و خواننده‌ی علاقه‌مند
لازم است هم‌زمان ضربات تاکتیکی نمونه‌وار را نیز به زرادخانه خود بیفزاید.

در پایان لازم است اشاره کنم که در ایام خوش شطرنج میهن قرار داریم. به گونه‌ای که پتر سویدلر^۱ (قهرمان
هفت دوره‌ی شطرنج روسیه و از برترین مفسرین دنیای شطرنج) از ایران به عنوان «قدرت بالقوه‌ی شطرنج
جهان» نام برده است. به خوبی به یاد دارم که ماهنامه‌ی شطرنج تنها یار غار دوران کودکی‌ام بود و انتظار زیادی
می‌کشیدم تا کتاب جدیدی به زبان فارسی برگردانده شود. خوشبختانه اکنون ادبیات شطرنج به زبان فارسی،
غنای بیشتری یافته است و علاقه‌مندانی بدون چشمداشت مالی، عاشقانه به ترجمه‌ی آثار این رشته همت
گماشته‌اند. به شخصه شاهد بودم که مترجم عالیقدر چگونه برای روان‌تر شدن این متن پر حجم تلاش نموده‌اند
و بی‌شک برگردان این اثر، که از کتاب‌های توصیه شده کمیته آموزش فدراسیون شطرنج کشور است، برگ زرین
و ماندگاری به ادبیات شطرنج فارسی زبانان افزوده است.

سید حامد موسویان
استاد بین‌المللی و مربی فیده
مرداد ۱۳۹۶

WWW.ACHMAZSTORE.IR

سخن مترجم

چرا مطالعه‌ی «ساختار پیاده‌ای» و آشنایی با انواع آن برای هر شطرنج‌بازی مهم و ضروری است؟ شیوه‌ی تفکر بازیکن با تجربه، بعد از مرحله‌ی گشایش، چگونه است؟ آیا منحصرأ در هر بازی و پشت میز، طرح و ایده‌های جدید ابداع کرده و به کار می‌بندد؟

آیا آشنایی با «ساختار پیاده» یکی از رموز کلیدی استادی در شطرنج است؟ خوب می‌دانیم بازیکنی با درجه استادی، آماتورها و بازیکنان باشگاهی را شکست می‌دهد و یکی از دلایل آن، خبرگی و تسلط او در طرح‌ها و ایده‌های حاکم در مرحله‌ی وسط بازی است. در سال‌های اخیر به دلیل پیشرفت سریع تئوری گشایش به خاطر سپردن تمامی شاخه‌های آن از نظر عملی و کاربردی امری چالش برانگیز و نسبتاً مشکل است. با توجه به اهمیت این موضوع خوب است بدانیم که با مطالعه‌ی طرح‌ها و ایده‌های مختلف و نمونه‌وار «ساختار پیاده‌ای» در مرحله‌ی وسط بازی، می‌توان کمک بسیار مفید و کارآمدی به درک و به‌خاطر سپردن ساده‌تر شاخه‌های مختلف تئوری گشایش کرد.

سخن در مورد «ساختار پیاده»، به‌عنوان یک موضوع مستقل در ادبیات شطرنج خیلی زیاد نیست. یادآوری نام سه کتاب «قدرت پیاده در شطرنج» نوشته‌ی هانس کُمُوخ با ترجمه‌ی بسیار دقیق دوست گرانقدرم عنایت گنجیان (سال ۷۳) با دو موضوع کلی پیاده و برخوردهای انفرادی و گروهی آنان و اندرکنش پیاده و سوار، «ساختارهای پیاده‌ای برنده»، نوشته‌ی آلکساندر بابورین با ترجمه‌ی یاسر صبحدل (سال ۹۱) با تمرکز بر موضوع پیاده‌ی منفرد وزیر و «وضعیت‌های نمونه‌وار» نوشته سرخان گولیف با ترجمه‌ی دوست و معلم فرهیخته‌ام هادی کریمی (سال ۸۳) و تأکید بر دو ساختار پیاده‌ی منفرد مرکزی و کارلسباد، ضروری است. در سالهای ۱۹۹۵ و ۲۰۰۸ دو کتاب با موضوع «ساختار پیاده» منتشر شد. کتاب اول با نام «ساختار پیاده در شطرنج» توسط نویسنده معروف و پرکار آمریکایی، استاد بزرگ اندرو سُولتیس و کتاب دوم با نام «پیروزی در مرحله‌ی وسط بازی» که توسط استاد بزرگ ایوان سُوکولوف با دانش نشأت گرفته از مکتب شطرنج روسیه تهیه و منتشر شدند.

در کتاب سُولتیس، تلاش شده ۱۵ ساختار متداول که بیشتر از فرم‌های دیگر تکرار می‌گردند معرفی شده و این درک را در خواننده ایجاد کند که چه ساختاری «خوب» و چه ساختاری «بد» است و چه ویژگی‌هایی منجر به ایجاد این خصوصیت در آنها می‌شود. اینکه چگونه از یک ساختار «خوب» بهره برداری کرد و در چه زمان‌هایی می‌توان تصمیم به «تغییر شکل ساختاری» گرفت و وضعیت را برای خویش بهتر کرد، سوالات مهمی هستند

که سولتیس در سرتاسر کتاب خود با ارائه‌ی مثال‌های عملی تلاش کرده پاسخ «کلی» دهد. در واقع در هر بازی تلاش کرده شیوه عملکرد، طرح و ایده را بیان نموده و کار دسته‌بندی و طبقه‌بندی آنان را به خواننده واگذار کند.

اما ایوان سوکولوف، حدود ۱۲ سال بعد با شیوه‌ای جالب و هوشمندانه تلاش کرد تا ساختارهای متداول را طبقه‌بندی کرده و بدین ترتیب آموزش و یادگیری طرح و ایده‌های استراتژیک در آنها را ساده‌تر نماید. او ۳۳ طبقه‌بندی کرده و بدین ترتیب آموزش و یادگیری طرح و ایده‌های استراتژیک در آنها را ساده‌تر نماید. او ۳۳ ساختار مختلف را در چهار گروه کلی «پیاده‌های دوطبقه» در ۱۲ حالت، «پیاده‌های ایزوله» در ۱۰ حالت، «پیاده‌های اویزان» در ۴ حالت و «اکثریت پیاده در مرکز» در ۷ حالت تقسیم‌بندی کرده است. ضمناً ایده‌ی بسیار مهمی که سوکولوف در کتاب خویش به آن تأکید فراوان دارد ارتباط شاخه‌های مختلف گشایشی با شکل «ساختار پیاده‌ای» شکل گرفته در مرحله وسط‌بازی است که به نظر وی شاید یکی از مهم‌ترین مزایای آشنایی با «ساختار پیاده» است. به نظر او تنها با درک صحیح این پارامترهاست که می‌توان حتی وضعیت بد حاصل شده در پایان مرحله‌ی گشایش را به پیروزی تبدیل کرد. (استاد سوکولوف هم‌اکنون مربی تیم ملی شطرنج کشور است و همیشه در کلاس‌های خود به اهمیت و نقش آشنایی با «ساختار پیاده» تأکید فراوان دارد).

موریسیو فلورس ریوز با مطالعه‌ی ایده‌های این دو استاد بزرگ، و بررسی عملی موضوعات ارائه شده در این دو کتاب و درک دقیق مفاهیم مندرج در آنها تصمیم به تهیه‌ی کتابی گرفت که در آن با بیانی کاملاً واضح همراه با طبقه‌بندی بسیار روشن بتواند تمامی ایده‌ها و طرح‌های استراتژیک ساختارهای متداول را جمع‌آوری کند. این استاد بزرگ جوان و تیزهوش آمریکای جنوبی (اهل شیلی)، که عنوان GM خود را در سن ۱۸ سالگی دریافت کرده عضو همیشگی تیم المپیاد شطرنج شیلی بوده است. وی که در کنار عنوان «استاد بزرگ شطرنج» در دانشگاه مینه‌سوتای آمریکای شمالی در حال اتمام دوره دکتری (PhD) خود در ریاضیات است، با هوشمندی و خلاقیت بی‌نظیر، کتابی تهیه و منتشر کرد که هم‌اکنون به زبان فارسی ترجمه شده و نزد شماست. او ۲۸ ساختار متداول را با جزئیات کامل بررسی و تمام طرح‌ها و ایده‌های استراتژیک موجود در آن را با شیوایی کلام بیان کرده است. سپس با ارائه‌ی مثال‌هایی از بازی‌های تراز اول جهان، آنها را در عمل تشریح کرده و شیوه‌ی به‌کارگیری و اجرای برنامه‌های ارائه شده را در این بازی‌ها به خواننده نشان داده و کار آموزش شیوه‌ی اجرای طرح‌ها و ایده‌های فوق را به منتهای خود رسانده است.

موریسیو فلورس عنوان «استاد بزرگ» خویش را با تسلط بر کمتر از نیمی از اطلاعات مندرج در این کتاب کسب کرده! و این حقیقت جالب را صادقانه در مقدمه کتاب خویش آورده است.

از انتشار کتاب کمتر از دو سال گذشته و در این فاصله به زبان‌های فرانسوی و ایتالیایی نیز ترجمه شده است. ترجمه‌ی فارسی آن از همان ابتدای انتشار کتاب (دسامبر ۲۰۱۵ میلادی) آغاز شد و هم‌اکنون در دست شماست. کاندیدای بهترین کتاب سال ۲۰۱۵ انتشارات Quality Chess همچنین کاندیدای بهترین کتاب سال فدراسیون شطرنج انگلستان شد. موریسیو فلورس ریوز قول داده که در ادامه‌ی کار سه کتاب دیگر به ترتیب در سالهای ۲۰۱۷، ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹ تهیه و منتشر نموده و موضوع «ساختار پیاده در شطرنج» را تکمیل کند.

- اما از دلایل انتخاب «آشنایی با ساختارهای پیاده‌ای» برای ترجمه به فارسی به نکات زیر می‌توان اشاره کرد:
- (۱) انتخاب بازی‌های کتاب بسیار هوشمندانه و زیرکانه است. در هر یک از بازی‌های انتخابی، که متناسب با ساختار مربوطه در نظر گرفته شده، تلاش شده نکات مهم چه از نظر استراتژیک (طرح و ایده)، و چه از نظر تاکتیکی و یا حتی نکاتی در مورد آخربازی که نقش مهمی در ساختار مربوطه دارند و باید با آنان آشنا بود، حتماً با خواننده در میان گذاشته شود. همچنین نکته مهم دیگری که در شرح این بازی‌ها رعایت شده، موقعیت دو طرف بازی در قبال ساختار مورد نظر و شانس هر یک در پیروزی یا شکست در آن است.
  - (۲) شیوهی ارائه‌ی مطالب در هر فصل و ارتباط آنان با یکدیگر و حتی ترتیب ارائه‌ی مطالب بسیار جالب و هوشمندانه در نظر گرفته شده است. در ابتدای هر فصل موضوعات کلی درباره طرح و ایده‌ی آن ساختار مطرح شده، و سپس با ارائه‌ی بازی‌های مختلف که هر یک بخشی از نکات را در عمل نشان می‌دهند، خواننده را با طرح و ایده‌ی ساختار به تدریج آشنا می‌کند. با این ترتیب شاید بتوان گفت که به‌سادگی می‌توان کتاب را به صورت شخصی مطالعه و از آن بهره فراوان برد.
  - (۳) مطالعه‌ی کتاب بسیار ساده است و وارد تحلیل سنگین شاخه‌ها و ارائه‌ی خطوط پیچیده‌ی بازی نمی‌شود و تلاش کرده با معرفی طرح و الگوی مورد نظر خواننده را با موضوع اصلی ساختار آشنا کند و تاجائی که به تحلیل بازی لطمه نزنند از ذکر جزئیات بیشتر دوری کرده و بدین ترتیب مطالعه آن را بسیار ساده کند. ضمناً تمامی شاخه‌های ارائه شده در متن تحلیل بازی قبلاً توسط نویسنده با رایانه (Engine) کنترل شده و حتی در بسیاری موارد، برای خوانندگان کنجکاو نیز راه مطالعه‌ی بعدی نشان داده شده است.
  - (۴) و در پایان، ۵۰ تمرین که به کمک و یادگیری مطالب کتاب یاری می‌رسانند آورده شده است. در این تمرینات شیوه‌ی نوینی به کار گرفته شده که در آن خواننده باید طرح و ایده را در دیاگرام مورد نظر یافته و استراتژی ادامه‌ی بازی را برای سفید و سیاه بیان کند. در نهایت در بخش دیگری از کتاب پاسخ این تمرینات ارائه شده، که علاوه بر یادآوری ایده‌های مورد نظر در هر ساختار، نوع دیگری از شیوه‌ی به کارگیری آنان در عمل ارائه شده که بازهم بسیار آموزنده و مفید است.
- از آنجایی که مطالب کتاب فوق‌العاده کاربردی است و محتوای آن باید دقیق باشد، از استاد بین‌المللی و مربی فیده و مربی تیم نوجوانان کشور «سید حامد موسویان» خواهش کردم تا متن کامل ترجمه را قبل از انتشار نهایی روخوانی فنی نماید. ضمن قبول این درخواست با همراهی همسر گرامی‌شان، مربی فیده سرکار خانم «مهرنوش زوار موسوی» متن ترجمه بازخوانی بسیار دقیق و وصف ناپذیری شد که حتی بسیاری از اشکالات شکلی و تایپی که در متن اصلی کتاب وجود داشت نیز مرتفع گردید.
- در طول ترجمه‌ی کتاب تلاش شده در هر فصل واژه‌های اصلی را در زیرنویس صفحات و دربرابر واژه‌ی معادل انتخابی در متن ارایه کنم و این موضوع را حتی در فصول مختلف تکرار کرده‌ام تا دوستانی که تمایل به مطالعه‌ی بعدی متون انگلیسی شطرنجی دارند از معادل‌های مشابه استفاده نمایند. البته تهیه‌ی «واژه‌نامه‌ی شطرنجی» در دستور کارم قرار دارد که به‌زودی کار آن نیز به پایان خواهد رسید.

کلیه‌ی مراحل تایپ، صفحه‌آرایی، طراحی جلد، روخوانی همراه با ویرایش نهایی کتاب توسط اینجانب به‌انجام رسیده است و در این راه سعی فراوان و دقیق داشتم تا میزان خطا به حداقل ممکن برسد، اما اگر دوستان خواننده

باز هم با اشکالی در این موارد برخورد کردند، ضمن پوزش بسیار خوشحال خواهیم شد که با ارسال آنان مرا در ویرایش‌های بعدی یاری دهند. برای این منظور می‌توانید از آدرس پست الکترونیک kheirkhah@gmail.com یا تلگرام @MohammadKheirkhah استفاده کنید.

مراحل آماده سازی و ترجمه‌ی این کتاب به دلایل مختلف نزدیک به یک سال و نیم طول کشیده و در هر صورت امیدوارم، همان لذتی را که در کلیه‌ی مراحل تهیه و ترجمه‌ی کتاب برده‌ام، شما نیز در حین خواندن، به آن دست یابید و امید دارم میزبان لحظات آموزنده و لذت‌بخشی برای خوانندگان محترم باشم.

در پایان لازم می‌دانم مجدداً از دوست عزیز سید حامد موسویان و همسر گرامی وی مهربانوش زوار موسوی که کار بازخوانی فنی و ویرایش اول و دقیق متن ترجمه را حتی در جریان همراهی تیم نوجوانان کشور در ازبکستان انجام دادند و مرا راهنمایی‌های ارزنده‌ای نیز کردند، همچنین همسر مهربانم مژده موثقی که در طول ترجمه مرا یاری بسیار داد و تحمل کرد و کار روخوانی نهایی و ویرایش ادبی را انجام داد، تشکر و قدردانی نمایم. تشکر ویژه‌ای از قاسم احمدزاده‌ی عزیز، انتشارات شباهنگ دارم، که کار نظارت بر آماده‌سازی، صفحه‌آرایی، چاپ و صحافی را با دقت نظر منحصر به فرد خویش انجام داد.

محمد خیرخواه ثابت قدم

تهران - مرداد ۱۳۹۶

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

WWW.ACHMAZSTORE.IR

پیش‌گفتار اکسل باخمن، استاد بزرگ پاراگوئه

اولین ملاقاتم با موریسیو حدود ده سال پیش و در جریان رقابت‌های نوجوانان پَن‌آمریکن بود. بعدها هر دو با استفاده از بورس تحصیلی شطرنج، وارد دانشگاه تگزاس در برونزویل شدیم. حدود چهار سال هم‌تیمی بودیم و ساعت‌های زیادی با هم شطرنج مطالعه می‌کردیم، گرچه اولویت‌ها و شیوه‌ی دانش‌اندوزی ما کاملاً متفاوت بود. موریسیو همیشه کتاب می‌خواند، بازی‌های خود را تحلیل و تمرین‌های گشایشی حل می‌کرد. من نیز، همه این کارها را انجام می‌دادم اما بخش عمده‌ای از وقتم صرف مطالعه‌ی بازی‌های جدید می‌شد. اخیراً موریسیو به من اطلاع داد که کتابی نوشته است. وقتی متوجه شدم که ایده‌ی کتاب، بر مبنای شیوه‌ی مطالعه‌ی من بوده و از آن الهام گرفته شده، بسیار هیجان‌زده شدم و علاقه‌مند بودم ببینم در داخل این کتاب چه مطالبی درج شده است.

نکته‌ی مهم در شیوه‌ی مطالعه و تحصیل شطرنجی‌ام به این شکل بود: حدود چند دقیقه به هر بازی نگاه می‌کردم و بدین ترتیب، اطلاعات موجود در آن را در ذهنم ذخیره می‌کردم، البته اگر می‌توانستم نگاه صحیح و تیزبینی به بازی داشته باشم. نکته‌ی کلیدی در شیوه‌ی مطالعه من، پیدا کردن الگوهای تکراری و نمونه‌وار در این بازی‌ها بود؛ اما یافتن این الگوها نیاز به تمرین فراوان داشت و این امر فقط با تکرار و پیگیری قابل دستیابی بود. در طول تکوین دانش شطرنجی‌ام حدود ۱۰۰,۰۰۰ بازی را با این ترتیب نگاه کردم که بسیاری از آنان بازی‌هایی در سطح «استاد بزرگ» بوده که در طول چند دهه‌ی اخیر بازی شده بودند. به تدریج این تجربه در من به وجود آمد که با نگاهی یک یا دو دقیقه‌ای به هر کدام از این بازی‌ها، درک پوزیسیونی خویش را افزایش دهم. اکنون تنها با چند ثانیه نگاه کردن به پوزیسیون می‌توانم تشخیص دهم که وضعیت کدام طرف بهتر است، چه طرحی کارآمد است و کدام سوار باید تعویض شود و الی آخر.

رسیدن به چنین سطحی از تجربه و بینش پوزیسیونی به سال‌ها وقت نیاز دارد. حتی اگر برای هر یک از این بازی‌ها فقط چند دقیقه وقت صرف کنید دیدن هزاران بازی پی‌درپی نیاز به زمان بسیار طولانی دارد و مهم‌تر از آن اینکه توانایی تشخیص این الگوها در بازی‌های مزبور نیز کار هر کسی نیست! و در واقع هدف اصلی این کتاب پرداختن به همین دو موضوع بسیار سخت است.

کتاب «آشنایی با ساختارهای پیاده‌ای» مجموعه‌ی بی‌نظیری از بازی‌های نمونه است. در این کتاب با مطالعه‌ی حدود ۱۴۰ بازی کامل و تعدادی وضعیت حاصل از بازی، خواننده بسیاری از طرح‌های مهم، الگوها و ایده‌های شطرنج را می‌آموزد. سازماندهی مطالب کتاب به‌خصوص در این زمینه بسیار یاری‌دهنده است. ساختار پیاده‌ای مهم‌ترین شاخص تعیین طبیعت بازی است؛ بنابراین مطالعه‌ی بازی‌های نمونه که بر طبق

ساختار پیاده‌ای تقسیم‌بندی شده باشند دانش بسیار معتبری را با شیوه‌ای بسیار آسان به خواننده منتقل می‌کند. توضیحات دقیق موریسیو این توان را به خواننده می‌دهد تا شاخص‌های کلیدی هر مثال را تشخیص دهد. بنابراین هر بازی به‌عنوان سنگ بنایی برای درک ساختار در شطرنج و به‌عنوان یک موضوع واحد خواهد بود.

مطمئن هستم که خوانندگان این کتاب، آن‌را سرگرم‌کننده و مفید خواهند یافت. خواننده با دستیابی به یک دید کلی و استراتژیک به پوزیسیون می‌تواند مرحله‌ی گشایش را با قاطعیت تمام کند و مهمتر از آن با مطالعه‌ی این کتاب به درک بهتر از مرحله‌ی گشایش برسد و حتی می‌تواند بنابر شکل پوزیسیونی که قصد دارد در مرحله‌ی وسط‌بازی به آن دست یابد، شاخه‌ی گشایشی خویش را انتخاب کند. مطالعه‌ی این کتاب را شدیداً توصیه می‌کنم و مطمئن هستم خوانندگان بهره‌ی فراوان از آن خواهند برد.

استاد بزرگ آکسل باخمن

سیوداد دل‌استی، پاراگوئه

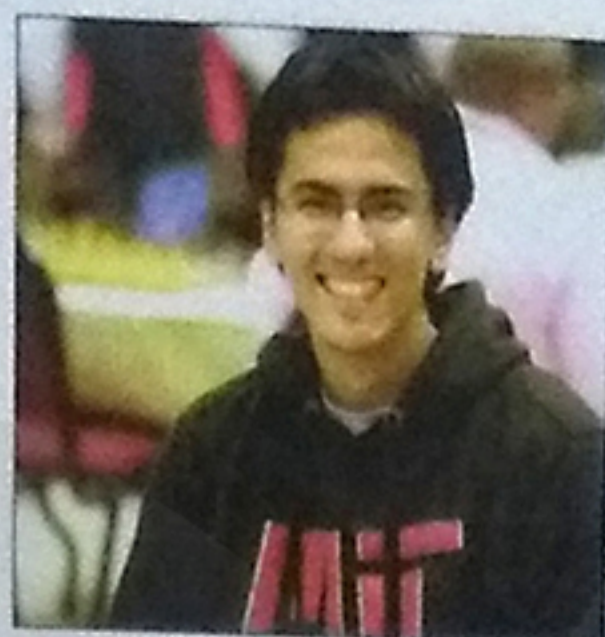
دسامبر ۲۰۱۴

ACHMAZ

فروشگاه تخصصی شطرنج

WWW.ACHMAZSTORE.IR

از مهم‌ترین ویژگی‌های آشنایی با «ساختار پیاده‌ای» کمک به درک شاخه‌های مختلف گشایشی و ارتباط تنگاتنگ آن با شیوه‌ی آرایش و قرارگیری سوار و پیاده در مرحله‌ی وسط‌بازی و در نهایت کمک به ارزیابی وضعیت حاصل است.

در سال‌های ۱۹۹۵ و ۲۰۰۸ دو کتاب با موضوع «ساختار پیاده» منتشر شد: کتاب اول با نام «ساختار پیاده در شطرنج» توسط استادبزرگ مشهور و پُرکار آمریکایی اندرو سولتیس و کتاب دوم با نام «پیروزی در مرحله‌ی وسط‌بازی» توسط استادبزرگ ایوان سوکولوف با دانش برگرفته از مکتب شطرنج روسیه.

موریسیو فلورس ریوز استادبزرگ جوان و بسیار تیزهوش اهل شیلی با مطالعه‌ی ایده‌های این دو استادبزرگ و بررسی عملی موضوعات و درک مفاهیم آن‌ها تصمیم گرفت کتابی تهیه کند که در آن با بیانی کاملاً واضح همراه با طبقه‌بندی بسیار روشن بتواند تمام ایده‌ها و طرح‌های استراتژیک ساختارهای استاندارد را جمع‌آوری کند.

موریسیو عنوان استادبزرگی خود را در سن ۱۸ سالگی دریافت کرد. وی عضو همیشگی تیم المپیاد شطرنج شیلی بوده است و هم‌اکنون در دانشگاه مینه‌سوتای آمریکای شمالی در حال گذراندن دوره‌ی دکترا در رشته‌ی ریاضیات است. وی با هوشمندی و خلاقیت بی‌نظیر خود در کتاب «آشنایی با ساختارهای پیاده‌ای» ۲۸ ساختار استاندارد را با جزییات کامل بررسی کرده و تمام طرح‌ها و ایده‌های استراتژیک موجود در آن‌ها را با شیوایی کلام معرفی کرده است و با ارائه‌ی مثال‌هایی از بازی‌های تراز اول جهان آن‌ها را در عمل تشریح و شیوه‌های به‌کارگیری و اجرای طرح‌ها و ایده‌های استاندارد در این بازی‌ها را به خواننده نشان داده و طرح آموزش «ساختار پیاده» را به متنهای خود رسانده است.

shabahang_pub

www.shabahangbook.com

انتشارات شباهنگ

ISBN 978-600-130-173-5

۳۵۰۰۰ تومان

9 786001 301735